

Όνοματεπώνυμο: .....

Μάθημα: .....

Υλη: .....

Επιμέλεια διαγωνίσματος: .....

Αξιολόγηση : .....

«Η Ημέρα κατά του Ρατσισμού»

[1] Στη δεύτερη πεντηκονταετία της εισέρχεται φέτος η Παγκόσμια Ημέρα κατά του Ρατσισμού. Καθιερώθηκε από τον ΟΗΕ το 1966, εις ανάμνησιν της σφαγής από τη νοτιοαφρικανική αστυνομία, στις 21 Μαρτίου 1960, στη Σάρπβιλ, εβδομήντα φοιτητών που διαδήλωναν κατά του apartheid. Η προσδοκία πως οι οικουμενικά αναγνωρισμένες ημέρες καλλιεργούν την ευαισθησία και ενισχύουν τη συλλογική μνήμη δεν έχει το επιθυμητό αντίκρισμα στην πραγματική ιστορία. Συνήθως έρχονται και παρέρχονται δίχως να επηρεάσουν σοβαρά τις κυρίαρχες αντιλήψεις και τη μαζική συμπεριφορά.

[2] Στον μισό αιώνα που τιμάται η Ημέρα κατά του Ρατσισμού δεν έλειψαν τα βήματα προόδου σε κάποιες χώρες, είναι πάντως πολύ λιγότερα απ' όσα εικάζουν οι σχετικοί πανηγυρικοί. Οι φυλετικές διακρίσεις δεν έχουν αμβλυυνθεί θεαματικά, η ξενοφοβία παρουσιάζεται σαν να απορρέει από κάποιας λογής «φυσικό δίκαιο», ενώ η μισαλλοδοξία είναι κατά κάποιον τρόπο η νέα κανονικότητα, ο συρμός στον οποίο σπεύδουν να επιβιβαστούν νέες χώρες, νέοι ηγέτες, νέα πλήθη. Ο «πόλεμος των πολιτισμών» άλλωστε ή των θρησκειών έτσι ακριβώς εννοήθηκε: σαν πόλεμος των εκ προοιμίου ανώτερων (των Δυτικών-Λευκών-Χριστιανών) εναντίον των εκ φύσεως κατώτερων. Εξ ου και τα τείχη που τοποθετούνται πλέον σε διάφορα μέρη του πλανήτη, για να μην «εισβάλλουν» οι απολίτιστοι, θύματα επί δεκαετίες ή και επί αιώνες των πεπολιτισμένων. Εξ ου, επίσης, η δημοτικότητα του εθνικολαϊκισμού ή του καθαρά σωβινιστικού ρατσισμού σε μια Ευρώπη που μολαταύτα συνεχίζει να αυτοβαυκαλίζεται, πιστεύοντας ότι τα πολιτισμικά της γονίδια αντέχουν στη μισαλλοδοξία.

[3] Η σύμπτωση της Ημέρας κατά του Ρατσισμού με την Ημέρα της Ποίησης οδηγεί μάλλον αναπόδραστα στην εκ νέου, πεισματική μνημόνευση ενός ποιήματος του Νίκου Εγγονόπουλου, από τη συλλογή «Στην κοιλάδα με τους ροδώνες», η οποία τιτλοφορείται με σαφή ειρωνική πρόθεση «Essai sur l'inégalité des races humaines», δηλαδή «Δοκίμιο περί της ανισότητας των ανθρωπίνων φυλών». Αυτός ήταν ο τίτλος βιβλίου του Αρτύρ ντε Γκομπινώ, πατρός του δήθεν επιστημονικού φυλετισμού, ο οποίος διαβεβαίωνε ότι «τίποτε δεν αποδεικνύει πως στα αρχικά στάδια του γενεαλογικού δέντρου οι έγχρωμες φυλές μπορούν να θεωρηθούν τμήμα του ανθρωπίνου είδους».

[4] Όσο γνωστό κι αν υποθέσουμε το τόσο απλό ποίημα του Εγγονόπουλου, ουδέποτε περιττεύει η υπόμνησή του: «Αλήθεια - των αδυνάτων αδύνατο - / ποτές δεν εκατάφερα να καταλάβω / αυτά τα όντα που δεν βλέπουνε / το τερατώδες κοινό γνώρισμα τ' ανθρώπου / - το εφήμερο / της παράλογης ζωής του - / κι ανακαλύπτουνε διαφορές / - γιομάτοι μίσος - διαφορές / σε χρώμα δέρματος φυλή / θρησκεία». Υπότιτλος: «Ξεχνιέται ο Αδόλφος Χίτλερ;». Σίγουρα δεν ξεχνιέται. Μόνο που ακόμη ζουν ανάμεσά μας άτομα που δεν τον ξέχασαν επειδή λατρεύουν τις φριχτές «ιδέες» του.

Δημοσίευση: εφημ. Η Καθημερινή, 21 / 3 / 2017 (διασκευή)

Λεξιλόγιο :

εκ προοιμίου

από την αρχή, από πριν

αυτοβουκαλίζεται

αυταπατάται με προσδοκίες που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 100-120 λέξεις.
(Μονάδες 25)

B1. Να ελέγξετε την ορθότητα ή το λάθος, σύμφωνα με το κείμενο, των παρακάτω προτάσεων σημειώνοντας Σ (Σωστό) ή Λ (Λάθος). Να αιτιολογήσετε κάθε επιλογή σας σε μια σύντομη παράγραφο παραπέμποντας και στο κείμενο.

1. Οι οικουμενικά αναγνωρισμένες ημέρες καλλιεργούν την ευαισθησία και ενισχύουν τη συλλογική μνήμη.
2. Στον μισό αιώνα που τιμάται η Ημέρα κατά του Ρατσισμού έγιναν βήματα προόδου σε κάποιες χώρες.
3. Τα τελευταία πενήντα χρόνια αυξάνεται η αποδοχή μισαλλόδοξων απόψεων.
4. Η Ευρώπη λόγω της πολιτισμικής της παράδοσης αντιστέκεται στη μισαλλοδοξία.
5. Ο τίτλος του ποιήματος του Εγγονόπουλου είναι δηλωτικός του περιεχομένου του.

(Μονάδες 10)

B2. Να βρείτε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου.

(Μονάδες 5)

B3. Να εντοπίσετε τον τρόπο πειθούς στην πρώτη παράγραφο του κειμένου.

(Μονάδες 5)

B4. Να γράψετε δύο ομόρριζες για καθεμία από τις ακόλουθες λέξεις:
προσδοκία, ενισχύουν, γονίδια, αντέχουν, εφήμερο

(Μονάδες 5)

B5. Να αιτιολογήσετε τη χρήση του ασύνδετου σχήματος μεταξύ των υπογραμμισμένων φράσεων στην περίοδο λόγου (της δεύτερης παραγράφου) που ακολουθεί:

Οι φυλετικές διακρίσεις δεν έχουν αμβλυνηθεί θεαματικά, η ξενοφοβία παρουσιάζεται σαν να απορρέει από κάποιας λογής «φυσικό δίκαιο», ενώ η μισαλλοδοξία είναι κατά κάποιον τρόπο η νέα κανονικότητα, ο συρμός στον οποίο σπεύδουν να επιβιβαστούν νέες χώρες, νέοι ηγέτες, νέα πλήθη. Ο «πόλεμος των πολιτισμών» άλλωστε ή των θρησκειών έτσι ακριβώς εννοήθηκε: σαν πόλεμος των εκ προοιμίου ανώτερων (των Δυτικών-Λευκών-Χριστιανών) εναντίον των εκ φύσεως κατώτερων.

(Μονάδες 5)

B6. Να εντοπίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική ή παθητική) και να αιτιολογήσετε τη χρήση της στις προτάσεις της ακόλουθης περιόδου (τελευταίας του κειμένου):

«Μόνο που ζουν ανάμεσά μας άτομα που δεν τον ξέχασαν επειδή λατρεύουν τις φριχτές ιδέες του.»
(Μονάδες 5)

Γ. Στο κείμενο που μελετήσατε ο συγγραφέας αναφέρεται, ανάμεσα σε άλλες μορφές του φαινομένου, και στον πολιτισμικό ρατσισμό. Σε ένα άρθρο που προορίζεται για το ιστολόγιο του σχολείου σας α) να επισημάνετε σύγχρονες εκδηλώσεις αυτής της μορφής του ρατσισμού στη χώρα μας και β) να πείσετε τους αναγνώστες (μέλη της σχολικής και, ευρύτερα, εκπαιδευτικής κοινότητας) για τις αρνητικές συνέπειές της. (500-600 λέξεις)
(Μονάδες 40)